

P7_TA(2014)0043

Στρατηγική της ΕΕ για τους αστέγους

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Ιανουαρίου 2014 σχετικά με την ανάπτυξη στρατηγικής της ΕΕ για τους άστεγους (2013/2994(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και συγκεκριμένα τα άρθρα 2 και 3,
- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα τα άρθρα 9, 14, 151 και 153,
- έχοντας υπόψη τον αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης, και συγκεκριμένα το άρθρο 31,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα τα άρθρα 34 και 36,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2010 με θέμα ‘Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού: ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για κοινωνική και εδαφική συνοχή’ (COM(2010)0758),
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής¹,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (COM(2010)2020),
- έχοντας υπόψη τη δήλωσή του της 22ας Απριλίου 2008 σχετικά με την εξάλειψη του προβλήματος των αστέγων που ζουν στο δρόμο²,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη Συναίνεσης του Δεκεμβρίου 2010,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 14ης Σεπτεμβρίου 2011 σχετικά με στρατηγική της ΕΕ για τους αστέγους³,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Φεβρουαρίου 2013, με τίτλο «Στοχεύοντας στις κοινωνικές επενδύσεις για την ανάπτυξη και τη συνοχή - συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (2014-2020)» (COM(2013)0083),

¹ ΕΕ L 180 της 19.7.2000, σ. 22.

² ΕΕ C 259 E της 29.10.2009, σ. 19.

³ ΕΕ C 51 E της 22.2.2013, σ. 101.

- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής της 20ής Φεβρουαρίου 2013 με τίτλο «Αντιμετώπιση του προβλήματος των άστεγων στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (SWD(2013)0042),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 11ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την κοινωνική στέγαση στην Ευρωπαϊκή Ένωση¹,
 - έχοντας υπόψη τις έξι αρχές που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της στρογγυλής τράπεζας υπουργών σχετικά με το φαινόμενο των αστέγων που διεξήχθη στη Λουβαίν την 1η Μαρτίου 2013 με πρωτοβουλία της Ιρλανδικής Προεδρίας,
 - έχοντας υπόψη τα άρθρα 110 παράγραφοι 2 και 4 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι, με την ίδια αξιοπρέπεια και ίσα δικαιώματα, και ότι είναι ευθύνη των κρατών μελών να προωθούν και να εγγυώνται τα δικαιώματα αυτά·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έλλειψη στέγης αποτελεί παραβίαση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η στέγαση αποτελεί βασική ανθρώπινη ανάγκη και απαραίτητη προϋπόθεση για αξιοπρεπή ζωή και κοινωνική ένταξη·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το φαινόμενο της έλλειψης στέγης έχει αναχθεί σε προτεραιότητα της πολιτικής της ΕΕ κατά της φτώχειας, στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020 και της εμβληματικής πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού καθώς και της δέσμης μέτρων της ΕΕ για κοινωνικές επενδύσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα σημερινά επίπεδα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού θέτουν σε κίνδυνο τον στόχο της στρατηγικής Ευρώπη 2020 για μείωση του αριθμού των ανθρώπων που ζουν υπό συνθήκες φτώχειας ή αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού κατά 20 τουλάχιστον εκατομμύρια·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έλλειψη στέγης συνιστά την πλέον ακραία μορφή φτώχειας και στέρησης και αποτελεί φαινόμενο που έχει ενταθεί κατά τα τελευταία έτη σε όλα σχεδόν κράτη μέλη·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη που έχουν πληγεί περισσότερο από την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση βιώνουν μία άνευ προηγουμένου αύξηση του φαινομένου των αστέγων·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινωνική και οικογενειακή κατάσταση των ανθρώπων που χρησιμοποιούν τις κοινωνικές κατοικίες έχει μεταβληθεί και ότι επί του παρόντος υπάρχει αυξημένη ζήτηση για αυτού του είδους τις κατοικίες·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη υπάρχει έλλειψη εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης και αυξανόμενη ανάγκη για οικονομικά προσιτές κατοικίες·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί φορείς της ΕΕ, όπως είναι το Συμβούλιο Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών, η Επιτροπή των Περιφερειών, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και το Κοινοβούλιο έχουν καλέσει την

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2013)0246.

Επιτροπή να αναπτύξει στρατηγική της ΕΕ σχετικά με τους άστεγους ή κάτι παρόμοιο·

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το φαινόμενο των αστέγων είναι από τη φύση του ένα πολυσχιδές πρόβλημα που απαιτεί μια πολυσχιδή απόκριση σε επίπεδο πολιτικής·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι ολοένα και περισσότερα στοιχεία καταδεικνύουν ότι οι προσεγγίσεις του φαινομένου των αστέγων που έχουν ως γνώμονα τη στέγαση είναι οι πλέον αποτελεσματικές·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου αποδίδεται ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στο φαινόμενο των αστέγων, και ότι ορισμένα κράτη μέλη συμπεριλαμβάνουν το πρόβλημα των αστέγων ως προτεραιότητα του τομέα της καταπολέμησης της φτώχειας στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρύθμισης 2012 και 2013·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σημερινό πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ και η κοινωνική πραγματικότητα επί τόπου καθιστούν εύφορο το έδαφος για την ανάληψη ενισχυμένης και περισσότερο φιλόδοξης δράσης στο πεδίο των αστέγων σε επίπεδο ΕΕ·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ διαθέτουν το πιο προηγμένο σύστημα κοινωνικής προστασίας στον κόσμο με την υψηλότερη συμμετοχή του πληθυσμού στις δαπάνες για κοινωνικές παροχές·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι την άμεση ευθύνη για την αντιμετώπιση του φαινομένου των αστέγων την έχουν τα κράτη μέλη, συγκεκριμένα δε οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, και ότι ο ρόλος μίας στρατηγικής της ΕΕ είναι συμπληρωματικός·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι δυνατή η ενίσχυση του ρόλου της Επιτροπής εντός των σημερινών της πεδίων αρμοδιότητας και με τήρηση της αρχής της επικουρικότητας·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ολοένα και περισσότερα κράτη μέλη εφαρμόζουν ολιστική στρατηγική για τους άστεγους και ότι τα κράτη αυτά θα μπορούσαν να αποκομίσουν οφέλη από μία ευρωπαϊκή συνεργασία για να αναπτύξουν περαιτέρω τις πολιτικές τους·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η φτώχεια δεν είναι έγκλημα και ότι η έλλειψη στέγης δεν αποτελεί ούτε έγκλημα ούτε επιλογή τρόπου ζωής·
 1. τονίζει ότι οι άστεγοι αγωνίζονται κυριολεκτικά για να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις της ζωής και είναι αναγκασμένοι να ζουν υπό απάνθρωπες συνθήκες·
 2. παροτρύνει την Επιτροπή να αναπτύξει χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση στρατηγική της ΕΕ για τους άστεγους ακολουθώντας τα όσα ορίζονται στο ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 14ης Σεπτεμβρίου 2011 σχετικά με μία στρατηγική της ΕΕ για τους άστεγους και σε προτάσεις από άλλα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ·
 3. θεωρεί ότι μία στρατηγική της ΕΕ για τους άστεγους πρέπει να σέβεται πλήρως τη Συνθήκη, η οποία επιβεβαιώνει «τον ουσιώδη ρόλο και την ευρεία διακριτική ευχέρεια των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών στην παροχή, ανάθεση και οργάνωση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος όσο το δυνατόν εγγύτερα στις ανάγκες των χρηστών»· θεωρεί ότι αρμόδια για την καταπολέμηση του φαινομένου των αστέγων είναι τα κράτη μέλη και ότι μια στρατηγική της ΕΕ για τους άστεγους θα έπρεπε συνεπώς να

στηρίζει τα κράτη μέλη στην ανάληψη αυτής της ευθύνης με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο, τηρώντας παράλληλα πλήρως την αρχή της επικουρικότητας·

4. καλεί την Επιτροπή να συγκροτήσει ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για να την στηρίζει στην προπαρασκευή και την περαιτέρω ανάπτυξη μιας στρατηγικής της ΕΕ για τους άστεγους·
5. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει δεόντως το πρόβλημα των αστέγων στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις προς τα κράτη μέλη όπου απαιτείται να επιτευχθεί επείγοντως πρόοδος για τους άστεγους· καλεί τα κράτη μέλη να εγγράψουν εκτενέστερα το φαινόμενο των αστέγων στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρύθμισης·
6. υπογραμμίζει την ανάγκη συλλογής ολοκληρωμένων και συγκρίσιμων δεδομένων για το πρόβλημα των αστέγων, χωρίς να στιγματίζονται οι άστεγοι· τονίζει ότι η συλλογή δεδομένων αποτελεί προϋπόθεση για τη χάραξη αποτελεσματικών πολιτικών που να οδηγούν τελικώς στην εξάλειψη του προβλήματος των αστέγων·
7. εκφράζει επιδοκιμασία για τις διατάξεις του νέου κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου σχετικά με τη θέσπιση δεικτών για την παρακολούθηση της αποδοτικότητας των επενδύσεων που αφορούν τους άστεγους ή τους ανθρώπους που πλήττονται από τον αποκλεισμό από τη στέγαση· καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει το πλήρες δυναμικό των νέων αυτών εργαλείων·
8. προσκαλεί την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει το πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI) ως κύρια χρηματοδοτική πηγή για μια στρατηγική της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της έρευνας και των διακρατικών ανταλλαγών και να διευρύνει τη συνεργασία της με βασικούς Ευρωπαίους παράγοντες,
9. καλεί την Επιτροπή να ενσωματώσει το πρόβλημα των αστέγων σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής της ΕΕ·
10. καλεί την Επιτροπή να επικεντρώσει την προσοχή της στα εξής θέματα προτεραιότητας για την ανάπτυξη στρατηγικής της ΕΕ για τους άστεγους:
 - προσεγγίσεις του φαινομένου των αστέγων που έχουν ως γνώμονα τη διευκόλυνση της εξασφάλισης στέγης / την πρωτοβουλία "Η στέγη πριν απ' όλα " ("Housing first")
 - έλλειψη στέγης σε διασυνοριακό επίπεδο·
 - ποιότητα των υπηρεσιών για τους άστεγους·
 - πρόληψη του φαινομένου των αστέγων·
 - άστεγοι νέοι·
11. υπενθυμίζει για τα βασικά στοιχεία μιας στρατηγικής της ΕΕ για τους άστεγους το ψήφισμά του της 14ης Σεπτεμβρίου 2011 για τους άστεγους, επιθυμεί δε να τονίσει ειδικότερα τα εξής στοιχεία:
 - τακτική παρακολούθηση του φαινομένου των αστέγων σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

- έρευνα και συσσώρευση γνώσεων σχετικά με πολιτικές και υπηρεσίες για τους άστεγους·
 - κοινωνική καινοτομία στις πολιτικές και τις υπηρεσίες που αφορούν τους άστεγους·
12. προτρέπει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν κοινωνική και οικονομικά προσιτή στέγαση προσαρμοσμένη στα πλέον ευάλωτα άτομα έτσι ώστε να αποτραπεί ο κοινωνικός αποκλεισμός και το φαινόμενο των αστέγων·
 13. ζητεί από τα κράτη μέλη να μην παραβιάζουν τις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και να σέβονται πλήρως τις συμφωνίες που έχουν υπογράψει, περιλαμβανομένου του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, του Διεθνούς Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και του αναθεωρημένου Κοινωνικού Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης·
 14. καλεί τα κράτη μέλη να θέσουν επείγοντως τέλος στην ποινικοποίηση των αστέγων και να αλλάξουν τις μεροληπτικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται για να αποτρέπεται η πρόσβαση των αστέγων σε κοινωνικές υπηρεσίες και καταφύγια·
 15. καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τους πόρους του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (FEAD), καθώς και άλλων προγραμμάτων όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), προκειμένου να βελτιώσουν την κατάσταση των αστέγων και να ανοίξουν τον δρόμο για την κοινωνική ενσωμάτωση και την εργασιακή ένταξη·
 16. καλεί τα κράτη μέλη και την Προεδρία της ΕΕ να διοργανώνουν σε τακτική βάση Ευρωπαϊκή Στρογγυλή Τράπεζα Υπουργών της ΕΕ αρμοδίων για τους αστέγους, όπως αυτή που πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά από την Ιρλανδική Προεδρία τον Μάρτιο 2013· καλεί την Επιτροπή να παρέχει πρακτική και οικονομική στήριξη για την εν λόγω συνάντηση·
 17. καλεί τα κράτη μέλη να εμβαθύνουν τη συνεργασία τους προκειμένου να βελτιώσουν την αμοιβαία μάθηση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και να αναπτύξουν κοινή προσέγγιση στην πολιτική τους·
 18. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν ολιστική προσέγγιση κατά την ανάπτυξη περιεκτικών στρατηγικών για τους άστεγους που έχουν γνώμονα τη στέγαση και εστιάζουν σε μεγάλο βαθμό στην πρόληψη·
 19. θεωρεί ότι τα κράτη μέλη και οι τοπικές αρχές τους πρέπει, σε συνεργασία με οργανώσεις ενοίκων, να εφαρμόζουν αποτελεσματικές πολιτικές πρόληψης προκειμένου να μειωθεί το ποσοστό των εξώσεων·
 20. καλεί το Συμβούλιο να εξετάσει το ενδεχόμενο διατύπωσης σύστασης για τη θέσπιση εγγύησης που να εξασφαλίζει ότι ουδείς στην ΕΕ θα αναγκάζεται να κοιμηθεί έξω λόγω έλλειψης υπηρεσιών (κατεπείγοντος χαρακτήρα)·
 21. καλεί τα κράτη μέλη να συνεργαστούν σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές με τους σχετικούς οργανισμούς βοήθειας με σκοπό την παροχή συμβουλών και στέγης στους άστεγους·

22. υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη καταπολέμησης κάθε μορφής διακριτικής μεταχείρισης των αστέγων και περιθωριοποίησης ολόκληρων κοινοτήτων·
23. τονίζει ότι η πραγμάτωση του δικαιώματος στη στέγαση έχει καθοριστική σημασία για την απόλαυση ενός ολόκληρου φάσματος άλλων δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων των πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων·
24. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στην Επιτροπή των Περιφερειών, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, στην Επιτροπή για την Κοινωνική Προστασία, καθώς και στο Συμβούλιο της Ευρώπης.